

Ingeborg Vinther skelkað:

Eg øtist av slíkari útspilling

– Vit hava onki gjørt heimhjálp-unum uttan gott. Tí haldi ikki, at tað skuldi verið neyðugt at spilt okkum út og at logið uppá uppá okkum afturfyri. Nú hava heimhjálpirnar sett seg uttanfyri alt samstarv við Føroya Arbeiðarafelag og tær skulu ikki rokna við hjálp higani, næstu ferð tað stendur á hjá teimum.

ÁKI BERTHOLDSEN

– Eg má siga, at eg øtaðist við. Eitt er, at tær ganga sínar egnu leiðir. Men at tær skulu brúka útspillingar og beinleiðis lýgnir fyri at sleppa úr Føroya Arbeiðarafelag mátti ikki sýnt seg kortini.

Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeiðarafelag harmast um, at heimhjálpirnar hava valt at melda seg úr FA.

Men enn meiri harmast hon mátan, tað verður gjørt uppá.

– Eg má viðganga, at eg varð forfarð, tá eg sá hvørjar lýgnir, og útspillingar tær fóru fram ímóti okkum fyri at sleppa úr.

Ingeborg Vinther sigur nevnliga, at tað er lítið og onki høpi í tí, sum heimhjálpirnar fóru fram ímóti Føroya Arbeiðarafelag.

– Vit hava bara gjørt heimhjálpunum væl. Í veruleikanum hava tær fingið betri spmðir, enn tær hava krav uppá.

Løddrætt lýgn

– Í fyrstu atlogu førir heimhjálpformaðurin, Ása Djurhuus, fram í Sosialinum, at limirnir í heimhjálp-arafelagnum betala FA

góðar 500.000 krónur um árið, og at tað er ov nógv at betala, tí heimhjálpirnar halda seg fáa ov lítið afturfyri.

– Hatta er loddrætt lýgn. Heimhjálpirnar betala tað sama sum øll hini feløgini, 0,5% av lønini til Føroya Arbeiðarafelag.

– Tað eru fimm krónur av hvørjum 1.000-krónuseðili. – Hetta er tað, sum limaskapurin í FA kostar heimhjálpunum.

Verkamannagrunnin hava heimhjálpirnar ikki við at gera.

– Tað eru arbeiðsgevararnir, sum betala eitt ávíst gjald fyri allar limir í FA í

Ein stórur meiriluti av heimhjálpunum samtykti leygardagin at melda seg úr FA. Ingeborg Vinther, formaðurin í FA, heldur, at mátin er ljótur, tí heimhjálpirnar fóru útspillingar og beinleiðis lýgnir fram, fyri at sleppa úr FA. Men nú noyðast heimhjálpirnar at byrja umaftur, á berum, sigur hon

limir í heimhjálp-arafelagnum, sum síðani hava fingið mest burtúrur verkamannagrunninum.

Bara fyrminur frá FA

Annars heldur Ingeborg Vinther, at heimhjálpirnar bara hava havt fyrminur av limaskapinum í FA.

– Táð heimhjálpirnar komu uppí FA høvdu tær ongan sáttmála.

– Áðrenn hevði Lands-

armál.

– Somuleiðis betalar FA allar útreiðslur í sambandi við sáttmálasamráðingar, m.a. lógfrøðiliga hjálp, umframt at nevndin í FA er til taks við síni servitan.

– Somuleiðis hava tær havt ókeypis fundarhøli, tá ið tær hava viljað brúkt felagshúsið hjá FA.

– Tær sleppa eisini ókeypis á skeið, sum FA skipar fyri og betalar fyri.

– Og táð verkabandið var fyri nøkrum árum síðani um lønarniðurskurð, tók FA sínar limir, sum arbeiddu hjá tí almenna, úr arbeiði fyri at stuðla heimhjálpunum.

Men ikki minst leggur Ingeborg Vinther dent á fyrminirnar, sum heimhjálpirnar hava av øllum teimum sosialu grunnum hjá Føroya Arbeiðarafelag, og teir eru ikki so fáir.

Nú missa tær alt

Ingeborg Vinther sigur, at nú heimhjálpirnar melda seg úr, missa tær allar hesar fyrminir beinanvegin.

– Nú er onki hjá teimum at gera uttan at byrja aftur á berum.

Ingeborg Vinther sigur, at tann dagin, tær fara úr FA, frásiga tær sær samstundis rættin til allar ognir felagsins, og tær fáa onki við sær.

Tær hava fullt frælsi

Heimhjálpirnar fóru eisini fram, at ein orsök til, at tær fara úr FA, er, at undirfeløg í FA hava ov lítið frælsi at arbeiða sum sjálvstøðug feløg til at FA blanda seg ov illa uppí.

– Hatta skilji eg púra onki av, sigur Ingeborg Vinther.

– Feløgini í FA hava fullt frælsi at virka sum sjálvstøðug feløg við egnum lógum og egnari heimild at krevja upp limagjald.

– Tað einasta, við blanda okkum uppí teirra viðurskipti, er tá ið tær vanda sær til meginfelag og biðja um hjálp, tí tað er onkur trupulleiki, tær ikki makta sjálvar.

Men sjálvsagt skulu vit

góðkenna felagslógirnar fyri at tær ikki skulu stríða ímóti lógnum hjá FA. Og sáttmálan skulu vit eisini góðkenna, men tað er einans ein trygd hjá Heimhjálpunum so at ein sáttmáli ikki verið kroystur niður yvir tær, sum er verri enn tann, sum var.

Ikki øðrvísi enn onnur

Men eru heimhjálpirnar ikki í eini serstöðu í FA, tí tær arbeiða í heilsuverkinum og hava tí lítið til felags við onnur limafeløg í FA.

– Nei, tær eru ikki í nakrari serstöðu. Vit hava fleiri lønarbólkir í heilsuverkinum, bæði gongsgentur køksfólk o.s.fr.

– Og at heimhjálpirnar eru noyðdar í verkfall og at leggja arbeiði niður, hvørja ferð, vit gera tað, er beinleiðis ósatt.

– Og seinasta arbeiðs-støðinum, sum var, tók Heimhjálp-arafelagið fullt undir við.

– Føla heimhjálpirnar at tær onki hava til felags við FA, er tað tí, at tær hava sett seg sjálfvar uttanfyri, sigur Ingeborg Vinther.

Ongantið vist ónøgd

Formaðurin í FA sigur, at hon undrast á, at øll henda ónøgdin við FA bráðliga kemur undan kavi.

– Tað kemur heilt óvart á meg, tí leiðslan í FA hevur aldrið høyrð eitt óvugt orð frá heimhjálpunum áður.

– Tær hava aldrið gjørt vart við sína misnøgd áður.

– Var okkurt at finnst, at hevði tað sýnt seg betur at biðið um ein fund við FA so vit kundu tosa um viðurskiptini.

– Formaðurin í heimhjálp-arafelagnum hevur enn tá verið í umboðsráðnum hjá FA, men heldur ikki har hevur hon víst nøkur sum helst tekin um, at heimhjálpirnar eru ónøgdar.

– Umboðsráðið er eitt ráð av teimum felögum í FA, sum hava sersáttmálar.

– At bera seg soleiðis at ímóti meginfelagnum, eftir at hava verið limur í 13 ár,

hald eg beinleiðis vera ljótur atburður, sigur Ingeborg Vinther.

Skulu ikki rokna við stuðuli frá FA

Annars sigur Ingeborg Vinther, at enn hevur FA ikki frætt frá heimhjálpunum.

Men hon heldur ikki, at tað fer at gera FA veikari, at heimhjálpirnar fara burtúrur.

– Okkum kann tað fyri so vítt gera tað sama. Men tað ger heimhjálpirnar nógv veikari, tí nú er onki FA at stuðla, táð ósemjur taka seg upp. Og nú missa tær allar ágóðar tær hava havt av teimum sosialu grunnum, vit hava. Og nú skulu tær betala bæði sakførara og alt annað sjálvi.

– Men kortini haldi eg, at tað er spell, at fakfelagsrørslan spjaðist, heldur enn at savnast.

– Tað, sum hevur gjørt fakfelagsrørsluna so veika, er nettupp tað, at hon er syndrað sundur. Tann einst, sum hevur fyrmin av tí er arbeiðsgevarin. Stórri samanhalðið er, sterkari eru vit.

Ingeborg Vinther sigur, at nú heimhjálpirnar vanda FA bakið, kvetta tær samstundis allar brýr av.

– Vit fara ikki at føla ábyrgd mótevnis teimum.

– Tí skulu tær heldur ikki rokna við stuðuli hiðani, hvørja ferð á stendur. Serliga ikki, tá ið mátin er so ljótur, sum hann er.

Ingeborg Vinther sigur tó, at so leingi tær ikki eru farnar úr, er ikki ov seint at broyta meining.

– Men spurningurin er, hvat okkara egnu limafeløg siga til at verða soleiðis viðfarnar og tí er tað eitt ivamál, um vit vilja hava nakað sum helst við tær at gera.

– Tað eru nakrar heimhjálpir, sum leingi hava rumblað við hesum málið.

– Og tað er ein spurningur, hvussu longi vit skulu standa modell til slíkar útspillingar, sigur Ingeborg Vinther.

Nú heimhjálpirnar vanda okkum bakið uppá eina so ljótan máta, kvetta tær samstundis allar brýr. Tær skulu ikki vænta sær hjálp frá okkum, táð á stendur og tær missa allar stuðul úr teimum mongu, sosialu grunnum, vit hava, sigur Ingeborg Vinther

verkamannagrunnin, sum er ein trygging.

– Ingeborg Vinther sigur at tær, sum hava notið mest gott úr verkamannagrunninum, eru nettupp limir í heimhjálp-arafelagnum.

– Limirnir í FA vóru enn tá so vælviðir, at tær samtyktu at gera undantak frá reglugerðini fyri grunnin og at stuðla eftirsitandi hjá eini heimhjálp úr Verkamannagrunninum, áðrenn hann annars skuldi verið farin at virka.

– Tað er eisini ein sannroynd at tað júst mest eru

stýrið sýtt fyri at samráðst við heimhjálpirnar um sáttmála. Ikki fyrrenn tær blivu limir í FA, og vit tóku um endan, kom glíð á, og tær fingi sáttmálan.

– Síðani hava vit verið við til at bygt hann upp spakiliga.

Men hvørjar fyrminir hava heimhjálpirnar annars havt av limaskapinum í FA?

– Eg haldi, at fyrminirnar hava verið nøgvir.

– Eitt nú hava tær havt ókeypis sakførara, eisini í sambandi við møgulig sak-